

Oslo, 22. februar 2011
Vår ref: 255/3900/11 PAS/hs

Høring om direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

Norsk Psykologforening vil som representant for psykologprofesjonen i Norge fremme noen prinsipielle synspunkt på noen av spørsmålene som fremmes i høringen. Det understrekes at synspunktene gjelder psykologer som helsepersonell (clinical psychologists). I en del andre europeiske land kan andre grupper av psykologutdannede bruke tittelen psykolog.

Høringsdokumentet om Professional Qualification Directive (PQD) fokuserer på følgende hovedutfordringer:

- Forenkling av rammeverket for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner mellom statene vil bli stadig viktigere
- Eventuell innføring av profesjonskort
- Eventuell oppdatering av utdanningskrav for de harmoniserte yrkene
- Bruk av elektronisk kommunikasjon med godkjenningsmyndigheter

Gjennom medlemskap i European Federation for Psychological Associations (EFPA), som til sammen representerer ca. 300 000 psykologer, har Norsk Psykologforening god oversikt over profesjonsutviklingen for psykologer i Europa. Vi har i EFPA vært en pådriver for **en felles europeisk standard for psykologutdanning, EuroPsy®**. Denne standarden ble vedtatt av EFPA i 2009, og er nå under implementering av medlemsforeningene i mange europeiske land. Nasjonale godkjenningskomiteer (godkjent av EFPA) og et europeisk register er opprettet. Standarden skiller mellom klinisk profesjonskontekst og andre kontekster.

Den del av standarden som omhandler klinisk profesjonskontekst er i godt samsvar med den norske profesjonsutdanningen i psykologi (et 6 årig utdanningsløp med et års veiledet praksis) både med hensyn til omfang og innhold i utdanningen. Standarden legger stor vekt på kompetansekrav som skal oppfylles.

Formålet med EuroPsy er primært å sikre utdanning av profesjonsutøvere med høy psykologisk kompetanse og å gjøre denne kompetansen transparent for autoriserende myndigheter, arbeidsgivere og brukere av psykologiske tjenester. Sekundært er formålet å gjøre det enklere for psykologer å tilby sine tjenester i andre europeiske land.

EuroPsy peker fram mot en harmonisering av psykologutdanningen i Europa

Nasjonale forskjeller som inntil nå har vært store vil om ordningen lykkes bli mindre og etter hvert forsvinne. Hvorvidt EuroPsy-prosjektet lykkes vil avhenge av oppslutning om ordningen som i dag er frivillig. Selv om ordningen er i startgropen er tendensen på et meget tidlig stadium positiv:

- Det er etablert en europeisk EuroPsy komité som skal overvåke ordningen.
- I seks land har de nasjonale psykologforeninger fått godkjent sine lokale godkjenningskomiteer (Norge var det første landet som fikk sin komité godkjent), og ytterlige fire land får behandlet sine søknader nå.
- Det er ventet at de fleste av medlemsorganisasjonene i EFPA vil søke om godkjenning i nær framtid.
- Ordningen har fått interesse fra utdanningsinstitusjonene i Norge og andre EFPA medlemsland (dvs. den vil antakelig gi føringer for utdanningsprogrammene i psykologi)

EuroPsy peker fram mot automatisk godkjenning basert på utdanning og opplæring

(spørsmål 21 – 29 i høringsdokumentet)

Vi mener at EuroPsy-standarden, drevet fram av profesjonen selv og med hovedformål å sikre transparens og sikkerhet for forbrukerne vil være en god modell for at psykologer på lengre sikt kan omfattes av et sektordirektiv. EuroPsy besvarer flere av de omtalte spørsmålene i høringen som gjelder de profesjoner (altså helsepersonell) som er omfattet av et sektordirektiv. Eksempelvis:

- **Spørsmål 22** (om minimumskrav til utdanning, om krav bestemte til kompetanser): EuroPsy har kvantitative krav som er beskrevet gjennom studiepoeng (ECTS), den gir føringer for omfang av felles kunnskapsgrunnlag (generell psykologi), og omfang og innhold i ulike profesjonskontekster. EuroPsy legger stor vekt på hva som kommer ut av et utdanningsløp; kompetanse som skal utvikles og vurderes gjennom veiledet praksis.
- **Spørsmål 23** (om mer transparens mellom medlemsland om innholdet i utdanningene): Gjennom EuroPsy er transparens sikret gjennom en felles standard, informasjon om psykologer er tilgjengelig både for autoriserende myndigheter, arbeidsgivere og brukere.
- **Spørsmål 27** (hvorvidt "continuing professional development" (CPD) skal vektlegges mer): EuroPsy har ivaretatt CPD ved å sette krav til dokumentasjon av yrkesaktivitet, samt til deltakelse på kurs, ferdighetsutvikling, presentasjon eller publisering av forskningsaktivitet, etc.
- **Spørsmål 30** (om språklig diskriminering): Psykologers virke forutsetter et høyt språklig nivå for å kunne fungere forsvarlig i en arbeidssituasjon. I dag er dette arbeidsgiver sitt ansvar å forsikre seg om tilstrekkelig kompetanse i norsk (jf. Forsvarlighetskravet). Dette er krevende for arbeidsgiver, og vi mener at det bør være SAFH som stiller dette kravet.

Kunnskap om sosial- og helsevesen

Siden norske psykologer er autorisert helsepersonell er det nødvendig med god kunnskap om norsk helselovgivning og lov om tjenesteutforming. På samme måte som for krav om språklige kunnskaper mener Norsk Psykologforening at dette er krav som må rettes til alle som blir autorisert og at det derfor bør være SAFH som stiller krav om denne type kunnskaper til psykologer med utdanning fra andre land.

Konklusjoner

Norsk Psykologforening vil advare mot en utvikling der Professional Qualification Directive fremmer mobilitet for psykologer uten å sikre høy kvalitet på tjenestene. Pr i dag er ennå psykologutdanningen for kliniske psykologer varierende både med hensyn til omfang, innhold og innretning, og dermed også med hensyn til kvalitet. EuroPsy kan på kort sikt gjøre SAFH's arbeid med godkjenning av utenlandske psykologer noe lettere ved at flere psykologer har et EuroPsy sertifikat.

Norsk Psykologforening støtter en strategi som sikter mot en harmonisering av psykologutdanningene i Europa og dermed at kliniske psykologer blir omfattet av et sektordirektiv. Vi mener at EuroPsy-standarden, som er akseptert av medlemsforeninger i de fleste europeiske land og er på høyde med norsk psykologutdanning (altså EuroPsy – klinisk profesjonkontekst), er en god modell på veien mot et sektordirektiv for psykologer som helsepersonell. En slik strategi vil også sikre mobilitet for psykologer, men først når krav til kvalitet, transparens og beskyttelse for forbrukerne er ivaretatt.

Med vennlig hilsen
Norsk Psykologforening

Tor Levin Hofgaard
President